

Preek over Handelingen 10,47: Wie kan het water tegenhouden?

Voorzang: Psalm 87, 1

Votum en Groet

Zingen: Psalm 87, 2. 3 en 4

Leefregels

Zingen: Gezang 7

Gebed bij de opening van het Woord

Zingen: Kinderlied 85

Schriftlezing: Psalm 87 en Handelingen 10,1-23^a

Zingen: Gezang 170, 1

Schriftlezing: Handelingen 10,23^b-48

Zingen: Gezang 170, 6

Verkondiging van Handelingen 10, 47: Wie kan het water tegenhouden?

Zingen: Gezang 199 (Zingende Gezegend – mel. Gez. 446)

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Psalm 96, 1. 4 en 5

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Vakantie aan zee met je kinderen!

Dan ga je met elkaar natuurlijk een zandkasteel bouwen.

En dan wachten tot de vloed opkomt.

Ieder die dat wel eens probeerde weet, dat je het water niet tegenhoudt.

Ja, voor een tijdje misschien stroomt het je fort voorbij.

Maar op den duur slaat het erover heen.

En het bouwwerk wordt tot en met de laatste korrel weggespoeld.

Het water is niet te stuiten.

Zo is het ook met de liefde van God.

De liefde van God is ook zo'n vloed, die je niet tegenhoudt.

De liefde van God is klein begonnen.

Net als een rivier.

Ergens in de bergen heel hoog begint wat sneeuw te smelten. **1**

Een dun stroompje water sijpelt tussen stenen en rotsblokken door naar beneden.

Van links en rechts komen nog meer stroompjes en ze voegen zich samen. **2**

Het stroompje wordt een beekje. **3**

Het beekje wordt een riviertje. **4**

Het riviertje wordt een rivier, die soms uitkomt in een stuwmeer.

Maar het water wil verder. **5**

Het water wil naar zee! **6**

Zo klein als het begon, zo groot en sterk is het nu.

Het is niet meer te houden.

Zoals het met het water is, zo is het met de liefde van God.

Eeuwen geleden koos God Abraham uit om lief te hebben: één man met zijn gezin.

God is klein begonnen.

Maar Abraham groeide uit tot een groot volk – het volk Israël.

Het stroompje is een beek geworden.

Het beekje een rivier. **7**

En de rivier mondde uit in een meer.

Israël baadde zich in dat meer in de liefde van God.

Lange tijd kreeg dat meer geen kans om buiten z'n oevers te treden.

Er lag een sterke dam omheen, die Gods liefde beperkte tot Israël.

Israël ontving van God talloze wetten die het afzonderden van de andere volkeren.

Veel van die wetten waren bedoeld om Israël erop te wijzen dat het een apart volk was, een heilig volk.

Want de HEERE, hun God, was heilig.

Die wetten waren een muur, die de Joden uit het heidendom moest houden.

Die wetten waren als een dam om het meer van Gods liefde.

Maar het water van dat meer drong steeds onstuimiger tegen de dam aan.
Gods liefde was zo sterk, dat Hij die niet wilde beperken tot Israël alleen.
Gods liefde zou niet rusten voordat heel de volkerenree bereikt was.
Het meer was voor God niet genoeg!

Toen kwam Jezus Christus!
En Christus zette de sluizen van het stuwmeer open.
Toen hield God zich niet langer in.
Maar zijn liefde voor heel de wereld brak zich vrij baan.
De Geest werd uitgestort in stromen van zegen.
De kracht uit God daalde neer,
overmeesterde de apostelen,
legde beslag op duizenden,
voegde velen toe aan de gemeente.

8

O, onmiddellijk is er weerstand.
De predikers worden bedreigd, gevangen genomen, gerechtelijk vermoord.
Maar de beweging van de Geest gaat onstuitbaar door.
De vervolging is juist de aanleiding dat de predikers in het land uitzwermen.
Onweerstaanbaar golft de stroom van het evangelie over de landen.
Zelfs Samaritanen horen de blijde boodschap.
Vanouds werden ze door de Joden veracht en gemeden.
Nu worden ze opgenomen in het volk van Christus.

9

Maar dan lijkt er in c. 10 plotseling een stremming te zijn.
Het lijkt of de rivier vastvriest.
De kerk heeft haar grens bereikt.
Met de rest van de wereld, de heidenen, weet men geen raad.
Men heeft er letterlijk geen boodschap aan.
De kerk is uitgewerkt.

Dat is te zeggen: ook heidenen zijn niet bij voorbaat uitgesloten.
Maar dan moeten ze zich wel net als de Joden laten besnijden.
En net als de Joden al die wetten onderhouden die Mozes bevolen had.
Een heiden kon nog zoveel voelen voor de God van Israël,
maar als hij zich niet gewillig boog onder het juk van Israëls wetten,
dan bleef hij verkeren in de schaduw van de dood.

Zo'n heiden, die veel voelt voor de God van Israël, is Cornelius.
Cornelius heeft de leegheid van het leven zonder de HEER ingezien.
Hij voelt zich doodongelukkig.

Maar van lieverlee heeft het geloof van de Joden hem aangetrokken.
Hij ziet een duidelijk verschil tussen zijn eigen geloof en dat van Israël.
Toch wordt Cornelius geen Jood.
Hij laat zich niet besnijden.
Hij houdt zich niet aan alle Joodse wetten.

Waarom niet?
Waarschijnlijk omdat dit hem zijn baan zal kosten.
Een Romeins soldaat mag de Joodse godsdienst best leuk en aardig vinden.
Maar verder moet hij niet gaan.
Stel je voor dat hij de sabbat gaat onderhouden en op zo'n dag niets meer uitvoert.
Ja zeg, met zulke fratsen moet je in het leger niet beginnen.

Zo zit Cornelius in een beroerde positie.
Als heiden kan en wil hij niet meer leven.
Hij doet niet meer mee met zijn kameraden.

Hun ruwheid en wreedheid en losbandigheid staat hem tegen.
Hij houdt zich liever bezig met goed zijn voor de bevolking.

Je kunt je voorstellen dat Cornelius er bij zijn collega's helemaal uitligt.
Bespottelijk gewoon, zo'n vrome kwezel!
Zo'n zuurpruim die niet weet wat genieten was.
Bij wie zo weinig door de beugel kan.
Cornelius ligt er bij zijn collega's uit.

Maar bij de Joden, ook bij de christenjoden, komt hij er nooit echt tussen.
Zeker, hij wordt geacht en gewaardeerd.
In de ogen der Joden steekt hij gunstig af bij andere officieren.
Zoals je in de oorlog ook goeie Duitsers had.
En zo'n goeie Duitser kon heel wat betekenen.
Maar hij bleef toch altijd drager van het gehate uniform.

Zo blijft Cornelius altijd één van hen.
Een vijand, ondanks alle goeie dingen, die hij doet.
Bovendien een heiden, één uit de wereld van ontbinding en bederf.
Cornelius moet daar zelf ook niets van hebben.
Maar zolang hij geen Jood wordt hoort hij in de ogen van de vrome Joden in de vuile wereld thuis.
Zolang komt geen Jood bij hem over de vloer.
Zolang blijft de deur van een echte Israëliet voor hem gesloten.
Zolang wordt hij in de synagoge niet toegelaten.

Zo staat Cornelius overal buiten.
Het heidense leven staat hem tegen.
En de Joden houden hem op afstand.

Maar Cornelius laat zich niet afstoten.
De aantrekkingskracht van het Joodse geloof moet wel heel groot geweest zijn
Stel dat Cornelius als een trots Romeins officier had gezegd: *Bekijk het maar!*
Als Joden mij behandelen alsof ik schurft heb, dan hoeft het voor mij niet meer!
Was dat niet te begrijpen geweest?

Maar Cornelius laat zich dit aanleunen, ondanks de telkens weer schrijnende pijn:
Ik hoor niet echt bij dat volk van de God die ik dienen wil.
Maar hij blijft aalmoezen geven.
En hij blijft bidden.

Dan is daar plotseling die engel.
God is niet doof gebleven voor zijn gebeden, zegt de engel.
En Gods antwoord zal hij horen via een zekere Simon Petrus, die op dat moment in Joppe logeert.

Kan die engel zelf dat antwoord van God niet geven?
Jawel, maar God werkt duidelijk via de gemeente.
De gelovigen moeten in hun midden opnemen, die door God aanvaard zijn.

Maar de gelovigen moeten dat eerst nog leren.
De gemeente van Christus onder de Joden kan zich de wereldkerk nog niet anders voorstellen dan als Joods-christelijke wereldkerk.
Ze staat te aarzelen op de drempel van de wereld.
Dan geeft Christus haar een duwtje in de rug en helpt haar over de drempel.
Het visioen dat Petrus ontvangt en de verschijning van de engel aan Cornelius brengen Jood en heiden tot elkaar.

Ja, dat visioen!
Tot drie keer toe ziet Petrus een kleeft met reine en onreine dieren door elkaar uit de hemel neerdalen.
Driemaal kokhalst hij van walging als de Heer zegt: *Ga je gang, Petrus, slacht en eet!*
Hoeveel trek Petrus ook heeft – het is net de tijd voor de middagmaaltijd – hij gaat niet op het aanbod in.
Hij huivert.

Zoals wij misschien zouden griezelen als we vette rupsen kregen voorgeschoteld.

Maar Petrus wordt wel aan het denken gezet.

Wil God dat hij voortaan zal eten wat hij van kinds af heeft leren verafschuwen?

Of zit er meer achter?

Dan is daar de klopp op de deur.

Knechten van Cornelius zeggen, dat een engel hem naar Petrus heeft verwezen.

Dan gaat Petrus een licht op.

Hij doet wat hij nog nooit heeft gedaan.

Hij gaat met hen mee.

Hij gaat binnen bij een heidense officier.

Zijn aarzeling is niet zomaar verdwenen.

Petrus voelt heel duidelijk hoe schokkend nieuw de situatie is voor beide partijen.

Hij zegt eerlijk (vs. 34): *Dit is niet van mij zelf uit gegaan.*

De Heer heeft me gestuurd.

Anders zou ik niet gekomen zijn.

Petrus is heel eerlijk!

Hij doet zich niet mooier voor dan hij is.

Hij is daar louter en alleen omdat hij gestuurd is.

Maar ook Cornelius doorziet de situatie.

Dat dit van God uitgaat.

En hij trekt de enig juiste conclusie (vs. 33):

We zijn hier ten overstaan van God bij elkaar!

God heeft deze ontmoeting gearrangeerd en geregisseerd.

Diep onder de indruk neemt Petrus dan het woord.

Wat een bijzonder moment!

Voor het éérst in de geschiedenis wordt het evangelie ambtelijk gebracht aan een puur heidense gemeente.

Wij kunnen dat eigenlijk niet meer zo goed verstaan.

Voor ons is het min of meer gewoon geworden.

Zending onder de heidenen, natuurlijk!

En we zijn al helemáál vergeten, dat wij zelf horen bij hen die ooit in de ogen van Gods uitverkoren volk heidenen waren.

We moeten echt proberen de verwondering weer mee te maken, die èn Petrus, èn Cornelius hebben ervaren op dat moment.

Petrus' eerste woorden stromen over van verbazing (vs. 34).

Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen.

Maar dat Hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk ook, die ontzag voor Hem heeft en rechtvaardig handelt.

Dat dankzij Christus de deur openstaat voor iedereen.

Dat Jezus de Heer is van alle mensen.

Wat een ontdekking!

Petrus zet alle vooroordelen opzij.

Hij brengt zonder enige terughoudendheid een fantastische boodschap.

Dat iedereen onvoorwaardelijk in vrede met God mag leven.

Terwijl Petrus dat heerlijke nieuws bekend maakt, gaan de harten van de luisteraars open.

Een intense vreugde stroomt daar binnen.

Ze worden ineens verlost van hun angst en verlorenheid.

Ze voelen zich niet langer uitgestoten.

Niet langer uitgesloten van het heil van Israël.

En ja, dan kunnen ze het eind van de preek niet afwachten.

De blijdschap om de liefde van God ook voor hen overweldigt hen.

Het overspoelt hen zo, dat ze er in hun eigen taal geen woorden voor hebben.

En dan herhaalt zich het wonder van de Pinksterdag.

Cornelius en de zijnen juichen en jubelen in vreemde talen.
Ze dansen en springen voor de Heer en loven God om zijn liefde.
De Geest heeft hun harten vervuld.

In het huis van Cornelius voltrekt zich een heerlijk heilsfeit.
De tussenmuur, die eeuwenlang Joden van heidenen scheidde, wordt weggeslagen. **10**
De dam die Israël omsloot en het maakte tot een stuwmeer van Gods liefde, breekt door.
En Jezus Christus maakt die twee gescheiden werelden van Joden en niet-Joden tot één in zijn lichaam.
De kerk wordt katholiek, dat is algemeen.
Niet langer gebonden aan één speciaal volk.
Of aan een bepaald ras, een bijzondere stand of een aparte klasse.

En ja, dan staan Petrus en zijn medebroeders toch weer stom verbaasd.
Het staat er zo heerlijk eerlijk (vs. 45).
Ze zijn verbaasd dat de heilige Geest van God, ook aan heidenen gegeven wordt.
Wat Petrus ook staat te verkondigen – dit heeft hij toch niet verwacht.
Dit betekent toch wel het absolute einde van Israëls uitzonderingspositie.
Hun oude kerkenordering van besnijdenis, sabbatsonderhouding en reinheidswetten heeft haar tijd gehad.
Ze zien het voor hun ogen.
De Geest zelf maakt het Petrus overduidelijk:
De mens ontvangt het heil alleen door een echt vertrouwen op Jezus Christus. **11**

Het geloof in Jezus Christus, dat is sindsdien tot op vandaag dan ook het enige waar je een mens op mag aanspreken.
Niet tot welk volk behoor je of op welke partij stem je?
Niet welke huidskleur heb je of naar welke kerk ga je?
Al deze en dergelijke vragen zijn niet doorslaggevend.
Het belangrijkste is de vraag: *Wie is Jezus Christus voor jou?*

En wie op die vraag antwoordt:
Hij is mijn Heer, zonder Wie ik verloren ga!
die is voor de volle 100 % mijn broeder of zuster in Christus.
Daarbij vallen alle andere verschillen in het niet.

Petrus hoort en ziet hoe de Geest van Christus beslag legt op Cornelius en de zijnen.
Net zoals eens op hem en de andere apostelen in Jeruzalem.
Maar dan is het voor hem opeens alsof het water van de doop, het teken en zegel van het genadeverbond, komt opzet-
ten als een vloed (vs. 47).
Ergens proef je nog iets van afweer.
De twijfel is nog niet volledig overwonnen.
Hij kan de zaak niet goed overzien.
Als je hier toegeeft, waar blijf je dan?

Maar tegelijk is er het besef: hier valt niets tegen te houden.
Wie zou het water kunnen weren om deze enthousiastelingen te dopen.
Ze hebben immers net wij de Geest ontvangen?

Al sprekend overwint hij de twijfel.
Nog maar kort geleden heeft hij zelf geprobeerd om God tegen te houden.
Maar nu heeft God gesproken heeft met macht.
Hij heeft de heiden Cornelius, zijn familie en zijn personeel, vervuld met zijn Geest.
Nu komt Petrus zijn vroegere tegenwerking haast ongelooflijk voor.

Gemeente, gelovigen komen meer dan eens aan grenzen, waar ze niet verder willen.
Of waar ze voor hun besef niet verder kunnen.
Je ziet het in de Bijbel bij figuren als Mozes, Elia, Jeremia, Jona.
Dan overheerst het menselijke.
Het besef dat nu toch de grens bereikt is.
Nu is het genoeg.
Dit gaat te ver.

Zo is het ook in de kerkgeschiedenis vaak gegaan.
Mannen als Willibrord, William Carey, David Livingstone, Albert Schweitzer –
mannen van naam als het om het werk van de zending gaat.
Ze moesten soms zelf over de streep getrokken worden.
Of ze moesten een ingedutte kerk aanvuren om haar taak te verstaan.
Maar God stuwde hen voort.
Dreef hen de ruimte in.
Deed hen staan in de wijdheid van zijn liefde.
In de ruimte van zijn genade.

Zo is de kerk duidelijk een zaak van God en niet van mensen.
Het is Christus die zijn kerk vergadert, beschermt en onderhoudt en niet wij.
Laten we bidden, dat we ontvankelijk blijven voor zijn roeping.
Dat we ons door Hem laten leiden waar Hij ons hebben wil.
Dat we geen barricades opwerpen, waar Hij open deuren wil zien.
God is in zijn liefdesdrang niet tegen te houden.
Maar waarom zouden we het ook proberen?

AMEN.

27-07-2008